

Verkställighet för LSS

 Eda kommun	Styrdokument	
	Dokumenttyp	Riktlinje
	Beslutad av	Socialnämnden 2021-10-05 § 19
	Dokumentansvarig	Områdeschefer LSS
	Reviderad	

Innehållsförteckning

1	Syfte.....	5
2	Mål.....	5
3	Aktuell lagstiftning.....	5
3.1	Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.	5
3.2	Vem kan få insats enligt LSS.....	6
3.3	Vilka insatser finns.....	6
4	Ansvar.....	6
5	Socialtjänstprocessen.....	7
6	Möte aktualisera behov.....	7
7	Genomförandeplan GFP.....	8
8	Genomförande av insats.....	8
8.1	Dokumentera.....	8
9	Uppföljning av insats.....	8
10	Åtgärda eller avslut.....	9
11	Generellt.....	9
11.1	Sekretess.....	9
11.2	Social dokumentation.....	9
11.3	Stöd till närstående.....	9
11.4	Individuell plan enligt 10 § LSS.....	9
11.5	Enskilda med beroendeproblematik.....	9
11.6	Enskilda med psykisk ohälsa.....	9
11.7	God man/förvaltare.....	10
11.8	Barns delaktighet/barnkonventionen.....	10
12	Insatser enligt LSS.....	10
12.1	Personlig assistans.....	10
12.1.1	Syfte.....	10
12.1.2	Försäkringskassans ansvar.....	11
12.1.3	Kommunens ansvar.....	11
12.1.4	Omkostnader.....	11
12.2	Ledsagarservice.....	11
12.2.1	Syfte.....	12
12.2.2	Omkostnader.....	12
12.3	Kontaktperson.....	12
12.3.1	Syfte.....	12
12.3.2	Omkostnader.....	12
12.4	Avlösarservice i hemmet.....	13
12.4.1	Syfte.....	13
12.5	Korttidsvistelse.....	13
12.5.1	Syfte.....	13
12.5.2	Avgift.....	13
12.6	Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år.....	14
12.6.1	Syfte.....	14
12.6.2	Övrigt.....	14
12.7	Boende för barn och ungdomar.....	14
12.7.1	Syfte.....	15
12.7.2	Ersättning till familjehem.....	15
12.7.3	Avgift för Familjehem eller bostad med särskild service för barn och ungdom.....	16
12.8	Bostad med särskild service för vuxna.....	16

12.8.1 Syfte.....	16
12.8.2 Avgifter.....	17
12.9 Daglig verksamhet.....	17
12.9.1 Syfte.....	17
12.9.2 Ersättning/avgifter.....	18

1 Syfte

Syftet med styrdokumentet är huvudsakligen vara ett stöd för LSS-verkställighet vid utförande av den enskildes behov utifrån beslut. Här beskrivs vilka insatser som vanligtvis beviljas samt hur dessa ska verkställas. Styrdokumentet ska leda till en ökad delaktighet för den enskilde samt säkerställa att biståndsbeslut verkställs på ett rättssäkert sätt. Riktlinjen är ett komplement till de lagar och föreskrifter som styr verksamheter inom området.

2 Mål

Målet med en beviljad insats är enligt LSS att den enskilde ska kunna leva ett så självständigt och meningsfullt liv som möjligt. Den enskildes förmåga att klara sig själv ska tas till vara och stärkas så långt det är möjligt och insatserna ska planeras i nära samverkan med den enskilde och/eller anhöriga eller närstående. En övergripande utgångspunkt är att den enskilde ska ges möjlighet att leva ett värdigt liv och känna välbefinnande, ges möjlighet att leva ett aktivt liv och ha inflytande över sin vardag, vara trygg och med bibehållet oberoende, bemötas med respekt, ha tillgång till god vård och stöd samt ha rätt till privatliv, kroppslig integritet, självbestämmande, delaktighet och individanpassning.

3 Aktuell lagstiftning

Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
Förvaltningslagen
Äktenskapsbalken
Föräldrabalken
Kommunallagen

3.1 Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

Lagens intention är att den enskilde ska garanteras goda levnadsvillkor. Goda levnadsvillkor innebär kvalitet ur ett långsiktigt perspektiv till skillnad från skäligen levnadsnivå.

Insatserna ska utformas så att den enskilde ska känna delaktighet och jämlikhet i samhället, vilket innebär att den enskilde ska kunna delta i samhällslivet på samma villkor som andra.

LSS-insatserna ska minska svårigheter i den dagliga livsföringen för personer med omfattande och varaktiga funktionsnedsättningar.

Insatserna får inte ges formen av ett beskyddande omhändertagande, där den enskilde får en passiv roll. Alla insatser ska ha en aktiverande prägel.

Insatserna ska vara varaktiga och samordnade. De ska anpassas till mottagarens individuella behov samt utformas så att de är lätt tillgängliga för de personer som behöver dem och stärker deras förmåga att leva ett

självständigt liv.

3.2 Vem kan få insats enligt LSS

- Personkrets 1 omfattar personer med utvecklingsstörning och personer med autism eller autismliknande tillstånd.
- Personkrets 2 omfattar personer som har en hjärnskada med en begåvningsmässig funktionsnedsättning. Orsak till skadan kan vara en olycka, skada eller en sjukdom. Personen har fått sin skada i vuxen ålder, d.v.s. efter 16 års ålder.
- Personkrets 3 omfattar personer med fysiska och psykiska funktionsnedsättningar som inte beror på normalt åldrande.

Funktionsnedsättningen ska vara varaktig. Med varaktig funktionsnedsättning avses att det inte ska vara av övergående eller tillfällig natur. Tidsgränsen för om funktionshindret ska betraktas som varaktigt får bedömas i varje enskilt fall.

Generellt anses att varaktighet normalt föreligger om funktionsnedsättningen består under en överskådlig tid, minst två år.

3.3 Vilka insatser finns

I lagen beskrivs de insatser som brukaren med ovanstående funktionsnedsättningar kan ansöka om.

1. Rådgivning och annat personligt stöd. Denna insats ansvarar regionen för
2. Biträde av personlig assistent eller ekonomiskt stöd
3. Ledsagarservice
4. Biträde av kontaktperson
5. Avlösarservice i hemmet
6. Korttidsvistelse utanför det egna hemmet
7. Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år
8. Boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn och ungdomar som behöver bo utanför föräldrahemmet
9. Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskild anpassad bostad för vuxna
10. Daglig verksamhet

Enligt lagen är personer inom personkrets 3 inte berättigade till insatsen daglig verksamhet.

4 Ansvar

Nämnden (Socialnämnden) ansvarar för att

- besluta om styrdokument gällande socialtjänst.

LSS-handläggare ansvarar för att

- ta emot den enskildes ansökan, utreda och bedöma behov samt besluta om insatser.
- vara behjälplig vid överklagan av icke gynnande beslut.

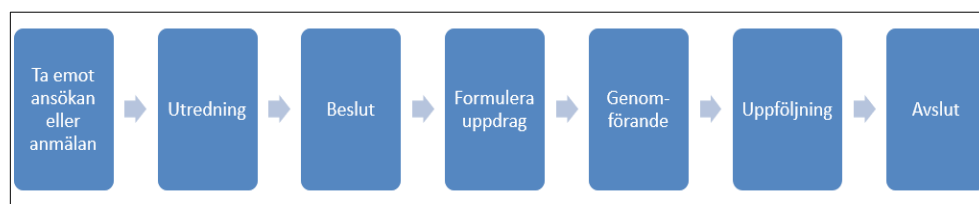
- beställa via uppdrag beslutade insatser av verkställande enhet.
- följa upp och dokumentera när den beställda insatsen verkställts.

Utförarverksamheten ansvarar för att

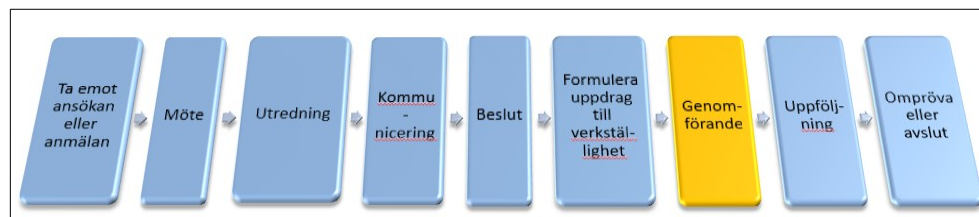
- verkställa de insatser som LSS-handläggare beslutat om.
- följa upp och dokumentera hur den beställda insatsen verkställts.
- meddela LSS-handläggare om förhållandena för den enskilde förändras.

5 Socialtjänstprocessen

Socialtjänstprocessen har olika huvuddelar där både myndighet och verkställighet ansvarar för olika och några gemensamma delar, se nedanstående figur. Processerna består av aktiviteter som ska vara standardiserade och som i sin tur består av rutiner.

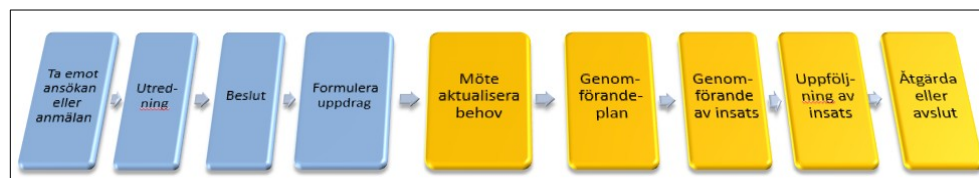

Myndighet ansvarar för nedanstående delar:

Myndighet är blå rutor och verkställigheten är gula rutor.

Verkställighet ansvarar för nedanstående delar som förtydligas i nedanstående rubriker:

Myndighet är blå rutor och verkställigheten är gula rutor.

6 Möte aktualisera behov

Inkommet uppdrag

När brukaren blir beviljad insats lämnas beslut som en beställning med ett uppdrag där omfattning och mål förtydligas till ansvarig områdeschef. Alla insatser ska vara verkställda snarast möjligt.

Kontakt tas av verkställigheten med den sökande eller legal företrädare snarast möjligt, dock senast inom tre veckor. Verkställandet av de olika insatserna sker alltid i samråd och i dialog med den enskilde och/eller företrädaren.

Uppstartsmöte

Områdeschef kallar till ett uppstartsmöte där deltar brukare, anhörig/god man utsedd kontaktpersonal och/eller stödpedagog och vid behov annan funktion.

Syftet med uppstartsmötet är fastställa vilket behov och önskemål brukaren har på insatsen, informera om verksamheten och tydliggöra förväntningar samt skapa en första kontakt.

7 Genomförandeplan GFP

Vid all verkställighet ska stor vikt läggas vid den enskildes rätt till delaktighet, inflytande och självbestämmande. Det innebär att brukaren är delaktig vid upprättande och uppföljning av genomförandeplanen.

Genomförandeplanen är ett verktyg för detta och ska upprättas inom 2 veckor och följas upp 1:a gången inom 3 månader och därefter vid behov eller inom 6 månader.

Anhöriga/god man kan vara delaktig om brukaren samtycker.

8 Genomförande av insats

Insatsen ska genomföras utifrån den enskildes behov, önskemål och delaktighet som framgår i GFP. Målet med insatsen är att den enskilde ska känna jämlikhet i samhället och delta på samma sätt som alla andra. Insatsen ska kompensera för svårigheterna i den dagliga livsföringen och stärka deras förmåga att leva ett självständigt liv.

8.1 Dokumentera

- Utförande av beslut inom LSS dokumenteras i verksamhetssystemet Procapita.
- Dokumentation sker av insatser och åtgärder som krävs i ärendet samt faktiska omständigheter och händelser av betydelse.
- Handlingar/dokument som rör personliga förhållanden ska förvaras så att obehöriga inte har tillgång till dem.
- Den enskilde, god man och legal företrädare har rätt att ta del av dokumentationen.

9 Uppföljning av insats

- Målet är att verkställighet ska göra en uppföljning av insatsen, vilket bestäms i varje ärende och normalt görs inom sex till tolv månader.
- Den enskildes behov kan ha förändrats och insatsen samt genomförandeplanen kan därmed behöva revideras.

- Omprövningen kan även ske om förändring skett av de förutsättningar som legat till grund för beslutet.
- Verkställighet ska meddela förändrat behov till LSS-handläggare.

10 Åtgärda eller avslut

- Genomförandeplanen revideras utifrån behov och önskemål från den enskilde.
- Om den enskilde tackar nej till erbjuden insats kan detta i vissa fall bedömas som om behovet inte kvarstår. Ärendet aktualiseras då åter hos LSS-handläggare.
- Avsluta dokumentationen i verksamhetssystemet Procapita.
- Avsluta verkställigheten i Procapita.

11 Generellt

11.1 Sekretess

Uppgifter om den enskilde är sekretessbelagda och kan inte lämnas ut till annan än denne utan samtycke.

11.2 Social dokumentation

Information om social dokumentation finns att läsa i riktlinjen och rutinen ”Dokumentation inom SoL, LSS och HSL”

11.3 Stöd till närstående

Se riktlinje Anhörigstöd.

11.4 Individuell plan enligt 10 § LSS

- När en insats beviljas av LSS-handläggare ska den enskilde, vårdnadshavare eller legal företrädare erbjudas att en individuell plan upprättas. Verkställighet kan bli kallad till att delta.
- Planens syfte är att ge en överblick över planerade och beslutade insatser eller andra aktuella frågor utifrån den enskildes behov. Den är även till för att underlätta samordning och sekretess mellan till exempel landsting och kommun.
- När SIP (samordnad individuell plan) har genomförts och dokumenterats ersätter den normalt den individuella planen.

11.5 Enskilda med beroendeproblematik

Samverkan kan ske med missbruksenheten och externa parter inom regionen och frivilliga alternativ.

11.6 Enskilda med psykisk ohälsa

Samverkan kan ske med socialpsykiatri och externa parter inom regionen och frivilliga alternativ.

11.7 God man/förvaltare

Om en person på grund av sin funktionsnedsättning inte kan företräda sig själv ska en god man/förvaltare utses. Se rutin god man/förvaltare.

11.8 Barns delaktighet/barnkonventionen

Barnperspektivet enligt FN:s barnkonvention ska tillämpas, vilket innebär att barnet har rätt att få information och få komma till tals om de insatser som berör dem inom LSS-området. De barn som kan uttrycka egna åsikter har rätt att fritt uttrycka dessa i alla frågor. Hänsyn ska tas till barnets vilja och med beaktande av barnets ålder och mognad.

I LSS står att en 15-åring som själv förstår vad saken gäller och kan uttrycka en vilja inte kan beredas insatser enligt lagen enbart på vårdnadshavarens eller annan legal företrädares begäran.

12 Insatser enligt LSS

12.1 Personlig assistans

Med personlig assistans menas personligt utformat stöd som ges av ett begränsat antal personer åt den som på grund av stora och varaktiga funktionshinder behöver hjälp med sina grundläggande behov.

Grundläggande behov (9 a § LSS) innefattar:

- Personlig hygien, måltider, att klä av och på sig
- Att kommunicera med andra
- Eller annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper om den funktionshindrade

Den som har behov av personlig assistans för sina grundläggande behov har även rätt till biträde av personlig assistent eller ekonomiskt stöd för sådan assistans för andra personliga behov om behoven inte tillgodoses på annat sätt.

Personlig assistans avseende tid efter att den insatsberättigade har fyllt 65 år beviljas endast om insatsen har beviljats innan han eller hon har fyllt 65 år, eller ansökan om sådan insats inkommer till kommunen senast dagen före 65-årsdagen och därefter blir beviljad. LSS Insatser enligt 9 § 2 p LSS får dock inte utökas efter det att den insatsberättigade har fyllt 65 år.

Den enskilde kan välja privat assistansbolag eller kommunal utförare för personlig assistans.

12.1.1 Syfte

Insatsen personlig assistans syftar till att möjliggöra för personer att leva ett självständigt och oberoende liv. Enligt LSS § 6 ska verksamheten vara grundad på respekt för personens självbestämmande och integritet. Personen ska i största möjliga utsträckning ges inflytande och medbestämmande över insatser som ges.

Insatsen ska tillgodose den enskildes behov av personligt utformad hjälp, för att klara hygien, måltider, för att klä på eller av sig eller för att kommunicera. Den enskildes behov därutöver av kvalificerad hjälp i andra situationer som ingår i det dagliga livet. Exempel på övriga behov kan vara städning, tvätt, nödvändig träning och fritidsaktiviteter.

Rätten till personlig assistans är avsedd att omfatta personer med svåra funktionshinder och som behöver hjälp av annan person i situationer av mycket privat karaktär. Avsikten är att assistansen därutöver också ska ges i andra situationer där personen behöver kvalificerad hjälp och som ingår i det dagliga livet.

12.1.2 Försäkringskassans ansvar

Assistansersättning enligt Socialförsäkringsbalken 51 kap 2 § ska lämnas till personer som har behov av personlig assistans för sin dagliga livsföring med i genomsnitt mer än 20 timmar/vecka för sina grundläggande behov. Den som har behov av personlig assistans för sina grundläggande behov har även rätt till insats för andra personliga behov om behoven inte tillgodoses på annat sätt.

12.1.3 Kommunens ansvar

Kommunen är ansvarig för personlig assistans till personer som behöver assistans för sina grundläggande behov upp till 20 timmar per vecka samt för sina övriga behov. Kommunen ansvarar även för behov av tillfällig utökning av personlig assistans, exempelvis vid sjukdom.

I avvaktan på Försäkringskassans (FK) beslut kan kommunen ta ett tidsbegränsat beslut om längst tre månader. Under denna tid kan uppdraget verkställas med kommunal eller extern utförare, utifrån den enskildes önskemål.

Vid val av kommunal utförare ska avtal skrivas mellan den enskilde och Eda kommun för att reglera praktiskt kring anställning, arbetsgivaransvar mm. Insatsen kan utföras av den enskilde vald extern utförare men regleras då via avtal med Eda kommun.

12.1.4 Omkostnader

Utföraren ersätter kostnader för den personliga assistenten som uppstår i samband med aktiviteter som sker tillsammans med brukaren. Exempel på assistansomkostnader är resor och inträdesavgifter. Omkostnaderna ska vara godkända av ansvarig chef. De ska också redovisas med kvitto.

Enstaka timmar för personlig assistans, som är avsedda för att användas för fritidsaktiviteter, kan sparas under högst ett kalenderhalvår.

12.2 Ledsagarservice

Ledsagarservice ska tillgodose behovet av att bryta isolering för personer med omfattande funktionshinder. Detta kan ske genom personligt stöd för att kunna besöka vänner, delta i fritidsaktiviteter och kulturliv eller kunna gå ut och promenera. 9 § 3 LSS.

12.2.1 Syfte

Syftet med insatsen ledsagarservice 9 § LSS främst är att tillgodose enskildas behov av att komma ut i sin närmiljö för att kunna delta i aktiviteter av vardaglig karaktär.

Ledsagarservice lämnas som ett led i ambitionen att underlätta för den enskilde att ha kontakter med andra. Avsikten är att den enskilde ska få hjälp med att komma ut bland andra människor. Detta för att bryta den isolering som annars kan bli följd av omfattande funktionsnedsättning. Insatsen bör ha karaktären av personlig service och anpassas efter de individuella behoven.

12.2.2 Omkostnader

Ledsagarservice kan ske både inom ramen för anställningar och timarvoderade uppdrag. Utföraren beslutar om lämpligaste form.

Leverantören av ledsagarservice ersätts genom schablonersättning per utförd timme. Det går inte att spara beviljade timmar från en månad till nästa.

Den enskilde ska inte ha några kostnader utöver sina egna för ledsagningen enligt LSS. Rättspraxis enligt Högsta förvaltningsdomstolen anger att ledsagares omkostnader inte ska ersättas med stöd av LSS. Insats som går utöver vad som följer av LSS kan ges med stöd av socialtjänstlagen. Det kan finnas rätt till vårdbidrag eller handikappersättning för merkostnader.

12.3 Kontaktperson

Kontaktperson är en insats som ska tillgodose behovet av en medmänniska när kontakt med anhöriga eller vänner saknas eller behöver kompletteras. Insatsen kan vara även för behovet av hjälp att bryta isolering.

Anhörig kan inte erhålla förordnande som kontaktperson. Kontaktpersonen är aldrig en legal företrädare för den enskilde 9 § 4 LSS.

12.3.1 Syfte

Syftet med insats i form av kontaktperson är att erbjuda en social kontakt som kan ersätta eller komplettera kontakten med anhöriga och/eller vänner och på så vis bryta den enskildes isolering och underlätta ett självständigt liv i samhället. Isolering kan i detta sammanhang tolkas som en upplevelse av utanförskap hos den enskilde, att den enskilde lever ett tillbakadraget liv och är i avsaknad av sällskap.

Kontaktpersonen är en medmänniska som ska stötta den enskilde att komma i kontakt med andra människor och komma ut i samhället.

Kontaktpersonen kan även ge råd till den enskilde i situationer som inte är av komplicerad natur.

12.3.2 Omkostnader

Ersättning till kontaktperson ska utgå enligt aktuellt cirkulär från Sveriges kommuner och regioner. Ersättningen till kontaktperson består av:

- Arvode

- Omkostnadsersättning

När den enskilde deltar i aktiviteter tillsammans med kontaktpersonen ska han/hon själv betala sina kostnader.

12.4 Avlösarservice i hemmet

Avlösarservice i hemmet är en insats som ska tillgodose anhörigas behov av att vila och få avkoppling, anhörigas behov av att kunna genomföra aktiviteter som personen inte deltar i, föräldrars behov av att ägna sig åt det funktionshindrade barnets syskon eller anhörigas behov av att kunna resa bort. 9 § 5 LSS.

12.4.1 Syfte

Syftet med insatsen är att möjliggöra för vårdnadshavare, familjehem eller make/maka att bli avlastad i omvårdnadsarbetet.

Föräldrar till barn med funktionsnedsättning behöver ofta hjälp med avlösning för att kunna koppla av eller för att genomföra aktiviteter som barnet inte deltar i. Likaså kan avlösning vara en förutsättning för att föräldrar ska kunna ägna sig åt syskon eller kunna resa bort. Tillgång till avlösning kan vara en förutsättning för att föräldrar ska kunna delta i kortare utbildning eller medverka i behandling, utan att barnet följer med.

Anhöriga som vårdar vuxna personer med funktionsnedsättning i gemensam bostad behöver vila eller genomföra egna aktiviteter.

Avlösarservicens uppgift är omvårdnad av den funktionsnedsatta vilket innefattar all individuellt anpassad hjälp i den dagliga livsföringen som ska tillgodose den enskildes psykiska, fysiska och sociala behov. Insatsen ska vara av personlig karaktär genom att anpassas efter den enskildes behov och önskemål.

12.5 Korttidsvistelse

Korttidsvistelse utanför det egna hemmet är en insats som ska tillgodose anhörigas behov av avlösning för att få avkoppling eller personens behov av miljöombyte och rekreation. Behovet av stöd kan också vara för att bryta ett ensidigt beroendeförhållande mellan barn och föräldrar och därmed gagna den enskildes personliga utveckling 9 § 6 LSS.

12.5.1 Syfte

Korttidsvistelse ska erbjuda enskilda personer miljöombyte, rekreation och/eller personlig utveckling. Anhöriga eller familjehemsföräldrar ska få avlösning i omvårdnadsarbetet och ges utrymme till avkoppling.

Insatsen kan ses som ett led i ökad självständighet för ungdomar/vuxna som bor i föräldrahemmet och därigenom bryta beroendeförhållanden mellan barn och föräldrar. Korttidsvistelse kan därmed även bli ett led i enskildas personliga utveckling.

12.5.2 Avgift

När barn och ungdomar deltar i aktiviteter tillsammans med verksamheten

ska vårdnadshavaren betala barnet/ungdomens kostnader. Övriga avgifter se dokument ”Avgifter för vård och stöd.”

Resor från och till korttidsvistelse ingår inte i insatsen korttidsvistelse. Detta styrks av en dom från Kammarrätten i Göteborg, mål nr 5310-1994. Resor till och från korttidsvistelse anordnas och bekostas av föräldrarna eller den funktionshindrade.

Ersättning till stödfamilj ska utgå enligt aktuellt cirkulär från Sveriges kommuner och regioner och består av:

- Arvode
- Omkostnadsersättning

När barn och ungdomar deltar i aktiviteter tillsammans med stödfamiljen ska vårdnadshavaren betala barnet/ungdomens kostnad.

12.6 Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år

Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år är en insats som ska tillgodose:

- Behovet av tillsyn för skolungdom som är över 12 år när föräldrar/vårdnadshavare förvärvsarbetar.
- Behovet av en trygg situation för skolungdom som fyllt 12 år när föräldrar/ vårdnadshavare förvärvsarbetar.
- Behovet av meningsfull sysselsättning och kamratkontakter för funktionshindrade skolungdomar som är över 12 år. 9:7 § LSS.

12.6.1 Syfte

Många ungdomar med omfattande funktionshinder som har förvärvsarbetande föräldrar kan av olika skäl inte klara sig själva före eller efter skoldagen eller under skollov och ferier. Det är därför nödvändigt att ungdomen under sådan tid kan tillförsäkras både en trygg situation och en meningsfull sysselsättning.

Behovet av tillsyn och verksamhet kan vara mycket varierande. Det innebär att tillsynen måste kunna utformas flexibelt med utrymme för individuella lösningar. För vissa kan kommunens reguljära fritidsverksamheter med personligt stöd vara det bästa alternativet. I vissa situationer kan det vara lämpligt att anordna särskilda grupper för att tillgodose önskemål som kan finnas bland funktionsnedsatta ungdomar om att träffa andra ungdomar i en likartad situation.

12.6.2 Övrigt

I Eda kommun ansvarar skolan för utförandet av korttidstillsyn under vårterminen det år barnet fyller 13 år. Därefter från 1:a juli ligger ansvaret hos verksamheten för funktionshinder.

Övriga avgifter se dokument ”Avgifter för vård och stöd.”

12.7 Boende för barn och ungdomar

Boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn eller ungdom

är en insats som ska tillgodose:

- Behovet av boende för barn och ungdomar med svåra funktionshinder och omfattande behov av omvårdnad, som trots olika stödinsatser inte, helt eller delvis, kan bo kvar i föräldrahemmet.
- Behovet av kompletterande boende för barn i alla åldrar upp till dess att deras skolgång inom det allmänna skolväsendet för barn och ungdom upphör.
- Behovet av att barnet eller den unge, utanför föräldrahemmet, ges möjlighet att etablera en djup och stadigvarande kontakt med några få vuxna personer och i en trygg och konstant omgivning. 9 § 8 LSS.

12.7.1 Syfte

En grupp barn och ungdomar som omfattas av lagen, kan trots olika stödåtgärder inte bo hos sina föräldrar. För dem är bostad i en annan familj eller bostad med särskild service för barn och ungdomar ett alternativ. Behovet kan även uppkomma på grund av skolgång på annan ort.

Boende i bostad med särskild service för barn och ungdomar är aldrig en ersättning för föräldraskapet utan ett komplement. Vid misstankar om brister i hos utförare ligger alltid utredningsansvaret hos IFO Barn och unga.

Familjehem och bostad med särskild service för barn och ungdom är frivilliga boendeformer och ska i förhållande till barnets hem erbjuda en kompletterande varaktig uppväxtmiljö. Gränsen mellan olika boendeformer bör vara mjuk med utgångspunkten att med föräldrahemmet som bas hitta den bästa lösningen för barnet/ungdomen. Inom begreppet särskilda boendeformer kan elevhemsboende ingå.

Rättigheten avser barn och ungdomar t.o.m. det år barnet fyller 18 år eller fram till dess att skolgången upphör. Ett övervägande bör göras för unga vuxna som fyllt 18 år om det istället är lämpligt med bostad med särskild service för vuxna.

I insatsen familjehem eller bostad med särskild service för barn och ungdom ingår omvårdnad vilket innefattar all individuellt anpassad hjälp i den dagliga livsföringen som ska tillgodose den enskildes psykiska, fysiska och sociala behov. Inom ramen för bostad med särskild service till bostad med särskild service till barn och ungdom ingår även möjlighet till fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter samt vid behov ledsagning i samband med detta.

12.7.2 Ersättning till familjehem

Till anlitade familjehem utgår ekonomisk ersättning som består av:

- Arvode
- Omkostnadsersättning

Arvodesdelen utgör ersättning för den insats och den tid som uppdraget kräver. Om familjehemmet avlastas för sina insatser genom t.ex. korttidsvistelse, personlig assistans eller andra insatser ska hänsyn tas till

detta. Vid avlastning mer än en helg per månad ska arvodet reduceras. Reducering av arvodet ska ske med maximalt 20 procent. Avdrag för matkostnad i samband med korttidsvistelse görs på omkostnadsersättningen. (SKR riktlinjer kring ersättningar till familjehem).

12.7.3 Avgift för Familjehem eller bostad med särskild service för barn och ungdom

Föräldrar är skyldiga att i skäligen utsträckning bidra till kommunens kostnader när ett barn under 18 år får vård utom det egna boendet, enligt LSS 20 §. Kommunen tar ut en avgift som för varje tid motsvarar högsta underhållsstödsbeloppet. Beräkningen ska göras på var och en av föräldrarna, även om de är sammanboende. Avgifter se dokument "Avgifter för vård och stöd."

Vårnadshavare avgör om barnbidraget ska utbetalas till dem eller till familjehemsföräldrarna. Barnbidraget är avsett att användas för barnet. I avtalet ska framgå vem som ansvarar för barnbidraget. Information om föräldrars ansvar för kostnader framgår av cirkulär från Sveriges kommuner och regioner.

12.8 Bostad med särskild service för vuxna

Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna är en insats som ska tillgodose behovet av ett eget och så långt möjligt självständigt boende för personer med omfattande funktionshinder som saknar egen bostad, eller bor tillsammans med anhörig. Behovet av lämpligt och individuellt anpassat boende med avseende på behovet av service och omvårdnad. 9 § 9 LSS.

12.8.1 Syfte

Insatsen innebär möjligheter för vuxna att lämna föräldrahemmet och skapa sig ett eget hem. Boendet ska möjliggöra livskvalitet, goda utvecklingsmöjligheter och ett självständigt liv. Den enskildes behov av stöd och service ligger till grund för val av bostadsform.

Vuxna personer som omfattas av LSS kan ha rätt till bostad med särskild service. Personer kan också ha rätt till en av kommunen anvisad särskilt anpassad bostad.

Omsorg och omvårdnad ingår i insatsen bostad med särskild service för vuxna. I omsorgen ingår att stödja och hjälpa personer med funktionsnedsättning med dagliga personliga behov som de kan ha svårigheter att klara.

Inom ramen för boendet ska den enskilde ges stöd så att egna intressen och önskemål tas tillvarata. Den enskilde ska få möjlighet att utveckla ett varierat socialt nätverk och ta del av, eller själv utöva kultur- och fritidsaktiviteter som erbjuds både inom den kommunala organisationen och i samhället för övrigt. Utföraren ska bistå den enskilde med planering för deltagande i kultur- och fritidsaktiviteter.

Servicebostad

Med servicebostad avses bostäder som har tillgång till gemensam service, larm och stöd av fast anställd personal. Lägenheterna ska vara anpassade efter den enskildes behov och oftast finnas i samma eller kringliggande hus.

Serviceboende kan för vissa personer med funktionsnedsättning vara en lämplig mellanform av bostad mellan ett helt självständigt boende i en egen lägenhet och en lägenhet i gruppboende.

En person med funktionsnedsättning som har stora svårigheter i sin livsföring kan dock behöva ett mer omfattande och kvalificerat personligt stöd än vad som finns att tillgå i en servicebostad.

Den som önskar bo i en servicebostad ska i möjligaste mån få sitt önskemål beaktat och tillförsäkras personligt stöd i en omfattning som gör sådant boende möjligt. Hälso- och sjukvård ingår i insatsen servicebostad.

Gruppboende

Gruppboende ska vara ett bostadsalternativ för personer som har ett så omfattande behov av tillsyn och omvårdnad att mer eller mindre kontinuerlig närvaro av personal är nödvändig. Det handlar om ett litet antal bostäder med gemensamma utrymmen och där service och omvårdnad kan ges alla tider på dygnet. Hälso- och sjukvård insatser utförs i gruppboende.

Särskilt anpassad bostad

Syftet är att underlätta för personer som p.g.a. sin funktionsnedsättning inte fullt ut klarar egen bostad. Bostaden ska vara anvisad av kommunen och ha en viss grundanpassning. I insatsen ingår inte personalstöd. Det ska i första hand prövas om anpassningar i befintlig bostad kan tillgodose behovet av en anpassad bostad. Anpassningar i befintlig bostad kan inte beviljas som särskilt anpassad bostad.

12.8.2 Avgifter

Hyra och omkostnader inklusive HSL-insatser betalas av den enskilde. På gruppboende med gemensam kosthållning betalas avgift för maten.

Avgifter se dokument ”Avgifter för vård och stöd.”

12.9 Daglig verksamhet

Daglig verksamhet ska tillgodose behovet av meningsfulla dagliga aktiviteter för personer i yrkesverksam ålder. 9 § 10 LSS.

12.9.1 Syfte

Insatsen daglig verksamhet har som syfte att skapa meningsfull sysselsättning som ska bidra till personlig utveckling, stimulans, gemenskap samt främja delaktighet i samhället. Verksamheten ska vara av habiliterande karaktär och ge miljöombyte, social gemenskap, självkänsla och självförtroende.

Daglig verksamhet ska inte uppfattas som en anställningsform. Det är inte

fråga om ett avlönat arbete och syftet är inte heller att producera varor eller tjänster. Detta hindrar inte att det övergripande målet bör vara att om möjligt utveckla den enskildes förutsättning till arbete.

Deltagaren ska genom inflytande och medbestämmande ges möjlighet att påverka och utforma innehållet som ska anpassas efter var och ens behov, förutsättningar och intressen.

Daglig verksamhet omfattar normalt personer i yrkesverksam ålder. Detta innebär att den enskilde har rätt att vara kvar i daglig verksamhet i enlighet med allmänna pensionsregler.

12.9.2 Ersättning/avgifter

Habiliteringsersättning utgår till personer som deltar i daglig verksamhet när staten utger stimulansmedel. Syftet är att aktivt stimulera den enskilde att delta i verksamheten. Daglig verksamhet är en insats och ingen anställningsform. Semesterlagen och andra arbetsrättsliga lagar är därför ej tillämpliga. Den enskilde har rätt till sommarledighet, storhelger och annan ledighet i samråd med övrig verksamhet.

Avgifter se dokument ”Avgifter för vård och stöd.”